

انتشار جلد دوم «فقه و سیاست در ایران معاصر»

برای دلبستگی به فقه سیاسی انتشار جلد نخست کتاب «فقه و سیاست در ایران معاصر» تألیف داوود فیضی، استاد گروه علوم سیاسی دانشگاه تهران اتفاق مهم و تأثیرگذاری بود. کتابی که در جلد اول به فقه مشروطه و تحولات دولت مشروطه اختصاص داشت. اکنون جلد دوم این کتاب با عنوان «تحول حکومت‌داری و فقه حکومت اسلامی» منتشر شده است. جلد دوم «فقه و سیاست در ایران معاصر» با عنوان «تحول حکومت‌داری و فقه حکومت اسلامی» نوشته داوود فیضی همچون جلد اول از سوی نشر نی به قیمت ۲۷۰۰۰ تومان منتشر شده است. کتابی که می‌تواند با ورود به مبحث فقه سیاسی در دوره جمهوری اسلامی، فصل‌های تازه‌ای از بحث در این باب را باز کند.

داستان نویسی

در برنامه فلسفه برای کودکان و نوجوانان

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی کارگاه داستان‌نویسی در برنامه فلسفه برای کودکان و نوجوانان را برگزار می‌کند. برنامه فلسفه برای کودکان و نوجوانان چند سالی است در کشورمان مورد توجه واقع شده و از نظر پژوهشی و مطالعاتی به‌طور قابل‌قبولی پیشرفت داشته است. گروه فلسفه برای کودکان، با توجه به این نیاز و همچنین بنا بر پیشنهاد علاقه‌مندان اقدام به برگزاری کارگاه «داستان‌نویسی در برنامه فلسفه برای کودکان و نوجوانان» کرده است. این کارگاه تخصصی از سوی گروه فلسفه برای کودکان و نوجوانان (فبک) پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی روزهای ۱۸ و ۲۵ و ۲۶ آبان و ۱۶ آذر از ساعت هشت تا ۱۷ با حضور سعید ناجی، لیلا مجیدحبیبی، مهرنوش هدایتی و مریم شریف‌نسب برگزار می‌شود.

خردنامه منتشر شد

شماره صدوسی و یکم خردنامه منتشر شد. شماره جدید خردنامه با نگاهی ویژه به دو موضوع «اقتصاد مقاومتی» و «دین دولتی و دولت دینی» منتشر شد. گزارش خبری، «پرونده»، «مصاحبه ماه» و «مکتوبات» (کتاب ماندگار و معرفی کتاب) محورهای چهارچوب‌های اصلی مطالب شماره پاییز ۱۳۹۳ خردنامه است. پرونده‌های این شماره پیرامون دو موضوع «اقتصاد مقاومتی» و «دین در بستر دنیا» است. «معنایابی اقتصاد مقاومتی»، «تضاد نگرش‌ها»، «چرخ‌زننده‌های نرم» و «اقتصاد سیاسی» چهار پرونده‌ای هستند که در آن بحث اقتصادی مقاومتی پی گرفته شده است. همچنین کتاب «اقتصادنا» شهید محمدباقر صدر اثری است که در بخش کتاب ماندگار این شماره مورد بحث و بررسی قرار گرفته است. در بخش معرفی کتاب نیز، معرفی ۱۰ اثر در موضوعات مختلف نظیر مدیریت رسانه، آگاهی، سبک زندگی و... به چشم می‌خورد. خردنامه، از نشریات اندیشه‌ای و فلسفی است که در حال حاضر به صورت فصلنامه منتشر می‌شود. شماره صدوسی و یکم این نشریه، در ۱۹۲ صفحه و به قیمت هشت هزار تومان از کیوسک‌های مطبوعاتی سراسر کشور قابل تهیه است.

«جماعت اوج شکوه عبادت» منتشر شد

کتاب «جماعت اوج شکوه عبادت» اثر حسن فایضی به تازگی از سوی نشر فیض کاشانی منتشر شده است. کتاب حاضر در دو بخش اصلی سامان یافته است؛ در بخش نخست مولف در فصل اول درباره اهمیت نماز سخن گفته است. در فصل دوم این بخش نیز نماز و آداب آن از منظر قرآن بررسی شده است. در این بخش با استناد به آیات قرآن مطالبی مانند نماز و بازدارندگی، نماز میت و... آورده شده است. اما بخش دوم این کتاب به موضوع اصلی کتاب یعنی «نماز جماعت» اختصاص دارد. در فصل نخست این بخش نماز جماعت در آینه قرآن بررسی شده و شرحی نیز درباره شأن نزول آیات آورده شده است. در فصل دوم نویسنده، نماز جماعت و سنت را مورد بررسی قرار داده است. در فصل سوم آرای صاحب‌نظرانی مانند قطب‌الدین رواندی، شیخ صدوق، علامه مجلسی و... درباره نماز را بررسی کرده است. در فصل چهارم دلایل عقلی نماز جماعت بررسی شده است. در فصل پنجم نویسنده به آثار و برکات نماز جماعت پرداخته است. در فصل ششم، مقوله نماز جماعت و مسجد بررسی شده است. در فصل هفتم درباره امام جماعت و چگونگی انتخاب آن سخن گفته است. در فصل هشتم فلسفه و اهمیت نماز جماعت و وجوب آن بررسی شده است. فصل پایانی کتاب هم به نتیجه‌گیری اختصاص دارد. کتاب «جماعت اوج شکوه عبادت» اثر حسن فایضی با شمارگان پنج هزار نسخه در ۱۳۳ صفحه به بهای ۵۵ هزار ریال از سوی نشر فیض کاشانی منتشر شده است.

اندیشه

www.Farheekhtegan.ir

Sat | 1 Nov 2014 | vol.06 | No. 1513

شنبه ۱۰ آبان ۱۳۹۳ | ۷ محرم ۱۴۳۶ | اول نوامبر ۲۰۱۴ | شماره ۱۵۱۳

تأثیر قیام امام حسین (ع) بر اجتماع مسلمانان

عاشورا دفاع از حقوق شهروندی است

اعتبار خود را از دست داد و شورا بودن حکومت بر پایه ولایت معنای حقیقی و ولایتهای متعدد در یترب به سر می‌برد و شهر به معنای حقیقی و حقوقی کلمه جایگاهی نداشت و عصیبت عربی حق و حقوق زندگی افراد را مشخص می‌کرد. پیمان مدینه که اولین سند شهروندی انسان دوره پیامبر است و در حکم قانون شهروندی به شمار می‌آید، ادامه امور عمومی است که شامل انسان‌های حاضر در جامعه هستند مشخص می‌کند. این قرارداد نخستین قرارداد اجتماعی فراگیر پس از اسلام بود و دولت براساس آن پایه‌ریزی شد و برای اولین بار در تاریخ عربی قبایل متفاوت با احساس نیاز به همبستگی و آرامش و نظم درونی گرد هم آمده و به آداب و رسوم هم احترام گذاشتند و عقلانیت سیاسی را براساس فرامین الهی به رهبری پیامبر شکل دادند. پیامبر اسلام در ۱۰ سال حکمرانی با تأثیر و برنامه‌ریزی بسیار دقیق و عقلانی قبایل پراکنده را در چارچوب یک نظام سیاسی یگانه گرد آورد و در جهان قدرتی جدید را شکل داد و حقوق شهروندی را در این نظم سیاسی براساس عقلانیت سیاسی به‌وجود آورد نه بر پایه نسب. براساس پیمان مدینه در نخستین تحول مسلمانان، پیروان ادیان مختلف و حتی مشرکان از حقوق مدنی (حقوق اجتماعی و فردی) بهره‌مند شدند. برای مثال در سوره بقره خداوند در پاسخ به ابراهیم (ع) که امنیت اهل ایمان را طلب می‌کند، می‌فرماید: «کافران را نیز از امنیت بهره‌مند می‌کند ولی در سراسر دیگری به کیفر دردناک می‌رساند.» (بقره ۱۲۶)

شهادت برای اعتدال

جعفر محمدی | حرکت امام حسین (ع) به سوی کربلا نه تنها براساس دعوت بلکه برای احیای عدالت از دست‌رفته در جهان اسلام بود. در مکاتب کلاسیک غرب و شرق عدالت زمانی شکل می‌گرفت که حاکم جامعه در راه خیر تلاش کند و از راه شر و بد بپزاید؛ یعنی سعادت انسان‌ها در رسیدن به خیری است که با عدالت در این حکومت شکل می‌گیرد اما یک تفاوت بارز میان مکاتب کلاسیک با اسلام نبود برابری انسان‌ها در مکاتب کلاسیک است. امام با بهره‌گیری از مفاهیم امت اسلامی، عدالت را بر این پایه قابل شکل‌گیری می‌دانستند که ۱- در میان انسان‌ها برای زندگی جمعی پیمانی «لهی و مردمی» شکل گرفته باشد، ۲- برابری افراد در حقوق فردی و اجتماعی شامل حال همه افراد شود، ۳- انسان‌ها در مقابل هیچ‌کس به غیر خدا سر فرود نیاورند، ۴- در این اجتماع ولایت جریان داشته باشد که نوعی همبستگی مسالمت‌آمیز را ایجاد کند تا انسان‌ها از ظلمت به سوی نور حرکت کنند، ۵- وحدت براساس ولایت شکل گیرد و تعاون در جامعه ظهور و بروز کند، ۶- شورا در امور حاکم باشد و رابطه دوستی به جای نزادی حاکم باشد و ۷- امر به معروف و نهی از منکر در اختیار مردم (علمای دینی) باشد تا از انحراف حاکم از عدالت جلوگیری کنند. براساس این چند موضوع امام جامعه انسانی را دنباله‌روی پیامبر اسلام می‌داند تا براساس موارد فوق حرکت کند و عدالت را شکل دهد. تفاوت این نگاه به عدالت با نگاه همزمان خودش در جوامع شرق و غرب در این بود که در این نگاه اصل برابری عدالت در برابری انسان‌ها بود که براساس قبول ولایت با هم زندگی می‌کنند و دیگر اینکه انسان‌ها حق اعتراض به حاکمی که حقوق آنها را زیر پا بگذارد، دارند و این اعتراض به وسیله امر به معروف و نهی از منکر صورت می‌گیرد. این نوع نگاه درباره اعتدال در زمان ایشان در هیچ اندیشه‌ای نیست. امام با ورود به کربلا و شهادت‌شان اثبات کردند که انسان‌ها برای رسیدن به نظم عمومی شکل‌گرفته براساس پیمان الهی و مردمی باید از جان خود و تمام نزدیکان‌شان بگذرند تا اصول و ارزش‌های انسانی پایدار بماند.

پرتال

واحد تهران‌شرق در دو رشته تحصیلی مجری دوره دکتری شد

دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران‌شرق در نیمسال جاری برای اولین بار مجری دوره دکتری شد

ذوالفقاری زعفرانی رئیس واحد تهران‌شرق با انتشار خبر مجری شدن دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران‌شرق برای اولین بار در دوره دکتری از امکان ادامه تحصیل داوطلبان در ۳۶ رشته جدید تحصیلی برای سال تحصیلی جدید در این واحد دانشگاهی خبر داد. وی با اشاره به ایجاد فضای مناسب آموزشی و استفاده از استادان توانمند در رشته‌های مختلف و تجهیز و بهره‌برداری از امکانات کارگاهی و آزمایشگاهی در واحد تهران‌شرق از راه‌اندازی رشته‌های مختلف در مقاطع گوناگون تحصیلی خبر داد و افزود: «با توجه به اهمیت پاسخگویی به تقاضا و نیاز جوانان ایران اسلامی به گسترش تحصیلات تکمیلی، این واحد دانشگاهی نیز به دلیل دارا بودن شرایط مطلوب و پتانسیل‌های موجود موفق به راه‌اندازی و پذیرش دانشجو در مقطع دکتری تخصصی در دو رشته شیمی معدنی و علوم ارتباطات اجتماعی برای سال تحصیلی جاری شده است.» ذوالفقاری به اضافه شدن ۲۴ رشته جدید کارشناسی‌ارشد و همچنین ۱۰ رشته جدید کارشناسی پیوسته و ناپیوسته اشاره کرد و گفت: «رشته‌های جدید در چهار دانشکده فنی و مهندسی، علوم پایه، علوم انسانی و دانشکده هنر و معماری گسترش یافته که پذیرای دانشجویان هستند.» گفتنی است واحد تهران‌شرق در زمینی به مساحت ۵۴ هکتار با حدود ۵۲ هزار متر فضای آموزشی در ۲۰ کیلومتر اتوبان امام رضا، شهرک قیام‌شدت واقع شده و از نظر بعد مسافت یکی از نزدیک‌ترین واحدهای دانشگاهی به کلاشهر تهران به شمار می‌رود.

فرهنگ‌یگان

بازتاب

پاسخ رسول جعفریان به اظهارات رحیم‌پورازغدی

فارسی‌نظمی و برداشت غلط

این‌سان حقوق شهروندی را که از دست مسلمانان توسط عصیبت عربی گرفته شده بود، دوباره به جامعه بشری تقدیم کردند. در مدت پنج ساله حکومت ایشان بر جهان اسلام نیز امام علی (ع) تمام تلاش خود را بر بازگرداندن مفاهیم از دست‌رفته اجتماع بشری به کار گرفت. امام در آن دوران با عصیبت جاهلی به جهاد پرداخت اما با دو مشکل اساسی در این زمینه رویه‌رو بود: اول آنکه جهان اسلام گسترش پیدا کرده بود و مردم این سرزمین نه از طریق پیامبر بلکه از طریق واسطه‌هایی با اسلام آشنا شده بودند که این افراد نه تنها دنباله‌رو پیامبر نبودند بلکه از عصیبت جاهلی پیروی می‌کردند و معاویه سردمدار این انتشار اسلام جاهلی بود و بر این اساس نفاق به جای وحدت نشسته بود. دیگر آنکه بازگشت عصیبت جاهلی نفرت را در میان انسان‌هایی که با شمشیر اسلام بازپذیرفته بودند نه با مهربانی پیامبر، شکل داده بود و سختی کار را برای بازسازی مفاهیم اجتماع اسلامی دوچندان می‌کرد و امام در این راه در اجتماع اسلامی با جنگ‌های داخلی که اکثرشان ساخته و پرداخته جاهلیت عربی به دست معاویه بود، رویه‌رو شد و دزنیات به دست طرفداران سلفی‌گری اسلامی (خوارج) به شهادت رسید و راه برای معاویه هموار شد. معاویه در صلح با امام حسن (ع) ضمانت داد که بر روی گذشتگان امت اسلامی پایدار بماند و حقوق شهروندان را در برپایی نظم عمومی محترم بشمارد اما با شهادت امام حسن، تمام حقوق شهروندان را زیر پا نهاد و اجتماع را بر اساس قرارداد اجتماعی که در زمان پیامبر کرد و مهم‌ترین حقوق شهروندی را که حق انتخاب حاکم از طرف مردم است و اسلام آن را به رسمیت شناخته بود زیر پا گذاشت و برخلاف پیمان برای بعد از خود جانشین انتخاب کرد، جانشینی که هیچ بویی از اسلام نبرده بود. پس از مرگ معاویه مردم کوفه از امام حسین (ع) با اصرار دعوت کردند رهبری جهان اسلام را به دست بگیرد و از طرفی یزید خواستار بیعت ایشان بود و با امتناع امام ریختن خون ایشان را خواستار شد. امام با نپذیرفتن بیعت یزید هدف از قیام خود را در نامه‌ای به محمد بن حنفیه این گونه بیان می‌کنند: «من از سر شادی و سرمستی قیام نکردم بلکه برای برپایی اصلاح در امت جدم به پا خاستم. اکنون می‌خواهم به امر به معروف و نهی از منکر به روش جدم و پدرم علی بن ابیطالب عمل کنم.» این سخن حکایت از آن دارد که امام به هیچ وجه خواستار پذیرش حذف حقوق انسان‌ها و ظهور و بروز دوباره عصیبت جاهلی نیست و حاضر است تن به شهادت بدهد ولی در ذلت عمل نماید. این عمل در روز عاشورا به وقوع پیوست تا با دفاع از حقوق شهروندی انسان‌ها در امت اسلامی نگذارد جاهلیت بر اسلام حکومت کند.

